

Veiledning til lokallag og lokale tillitsvalgte i Norsk Lektorlag

1. Innledning

De tillitsvalgte er ryggraden i Norsk Lektorlag, og har en helt sentral rolle som medlemmenes nærmeste bindeledd til organisasjonen. Våre arbeidsplassstillitsvalgte har et dobbelt oppdrag:

- Å ivareta sine medlemmer og representere dem overfor arbeidsgiver som tillitsvalg i henhold til avtaleverket.
- Å være leder av Norsk Lektorlags lokallag på arbeidsplassen (organisasjonstillitsvalgt).

Norsk Lektorlags forventning er at personer som påtar seg tillitsverv, går i konstruktiv dialog med ledelsen med et mål om å skape gode arbeidsforhold for de ansatte og lage en bedre skole. Vi forventer at tillitsvalgte bistår medlemmer på arbeidsplassen. Til slutt forventer vi at tillitsvalgte representerer Norsk Lektorlag lokalt ved å forholde seg til og arbeide for organisasjonens vedtatte politikk.

Det er i liten grad utviklet faste retningslinjer for Norsk Lektorlags lokallag. Bakgrunnen for dette er at våre lokallag er veldig forskjellige i sin sammensetning, fra små til store. Dette fordrer en mer fleksibel tilnærming, ettersom lokallag med en håndfull medlemmer vil ha andre behov enn lokallag med flere titalls medlemmer.

Gjennom kursvirksomhet og annet opplæringsmateriell, lærer Norsk Lektorlag opp de tillitsvalgte til arbeidet de skal gjøre. Med utgangspunkt i denne opplæringen har vi tillit til at de gjør en god jobb og tar fornuftige valg ut fra lokale forutsetninger.

I det følgende beskriver vi noen grunnleggende holdepunkter som bør være veiledende for alle lokallag og lokale tillitsvalgte, uavhengig av de lokale forholdene.

Lokallag i Norsk Lektorlag kan etableres på det enkelte arbeidssted, men de kan også opprettes på et høyere nivå, for eksempel på tvers av ulike skoler i en kommune, dersom de lokale forholdene tilsier at dette er hensiktsmessig. Lederen for et lokallag på kommunenivå vil være organisasjonstillitsvalgt på vegne av medlemmene i kommunen, men må i tillegg velges som hovedtillitsvalgt i kommunen dersom vedkommende skal ha noen tillitsvalgtrettigheter overfor arbeidsgiveren.

2. Når kan man velge en tillitsvalgt?

Medlemmer ved arbeidssteder i KS-området har rett til å velge en tillitsvalgt når man er to eller flere medlemmer ved samme arbeidssted. Når en tillitsvalgt er valgt, har denne alle rettigheter og plikter som framgår av Hovedavtalen, uavhengig av størrelsen på medlemsmassen man representerer.

Når flere av Akademikernes medlemsforeninger organiserer ansatte på en arbeidsplass, kan disse gå sammen om å velge en fellestillitsvalgt på arbeidsplassen eller hos arbeidsgiveren. En fellestillitsvalgt kan representere medlemmer fra alle Akademikernes foreninger. En fordel med fellestillitsvalgtordningen, er at den kan utløse større frikjøpsressurs. Medlemmer fra Norsk Lektorlag som påtar seg verv som fellestillitsvalgt må ha en god rolleforståelse, og være oppmerksomme på at de snakker på vegne av flere enn bare Norsk Lektorlag. Når medlemmer fra andre Akademikerforeninger har behov for bistand i arbeidsforholdet ut over det en arbeidsplassstillitsvalgt kan yte, henvises de til å ta kontakt med sin primærforening.

I Oslo kommune er det et krav om at organisasjonen må ha mer enn 20 % av de arbeidstakere som til daglig arbeider i virksomheten som medlemmer, for å kunne delta i det mest formelle medbestemmelsesorganet. Det er likevel viktig at det velges en tillitsvalgt blant medlemmene også på arbeidsplasser hvor dette ikke er tilfelle for Norsk Lektorlag. En har rett på medbestemmelse utenfor dette organet, og her kan den tillitsvalgte spille en viktig rolle.

3. Rutiner for valg av tillitsvalgt og styre for lokallaget

I henhold til Hovedavtalen i KS-området, skal den tillitsvalgte velges eller utpekes av medlemmene i sin arbeidstakerorganisasjon. Norsk Lektorlag anbefaler valg som hensiktsmessig måte å finne en tillitsvalgt blant deres medlemmer lokalt. Hvordan et slikt valg gjennomføres rent praktisk, bestemmes ut fra lokale hensyn. Det er blant annet opp til medlemmene i lokallaget om de vil utpeke en valgkomité, men Norsk Lektorlag anbefaler at det etableres valgkomité i lokallag med relativt mange medlemmer.

Det tar tid å komme inn i rollen som tillitsvalgt og opparbeide nødvendig kompetanse, gjennom kursing og gjennom å bli kjent med arbeidsgivers årshjul og egne medlemmer. Det er derfor en fordel med kontinuitet i tillitsvervet. Samtidig vil det være uheldig for organisasjonen dersom tillitsvalgte blir sittende i lengre perioder uten å søke fornyet tillit hos sine medlemmer. Den tillitsvalgte skal derfor velges for en gitt periode, gjerne for minst ett eller to år av gangen. Ved stadig å søke ny tillit, sikrer man at den tillitsvalgte faktisk nyter tillit blant sine medlemmer.

For lokallag som er av en viss størrelse, vil det være hensiktsmessig å velge et lokalt styre, eller i det minste en vara i tillegg til tillitsvalgt. Når lokallaget omfatter mer enn én enkelt arbeidsplass er det viktig at man velger et styre.

Når tillitsvalgt er valgt, skal dette meldes skriftlig både til arbeidsgiver og til Norsk Lektorlag sentralt. Dersom noen velges til lokallagsleder i en kommune, men ikke samtidig velges til hovedtillitsvalgt, er det ikke nødvendig å melde til arbeidsgiver, da vedkommende kun vil være organisasjonstillsvalgt.

4. Medlemsmøter

Å holde medlemsmøter for sitt lokallag er en av oppgavene som tilfaller den tillitsvalgte. Norsk Lektorlag har ikke utarbeidet sentrale føringer for form og hyppighet for slike medlemsmøter, ettersom dette vil variere noe ut fra lokale forhold. Et lite lokallag vil for eksempel kunne tillate seg mer spontane og mindre formelle møter enn et større lokallag.

Møter i lokallaget skal imidlertid holdes med en viss regelmessighet, og tillitsvalgte skal være bevisst på at man gjennom vervet representerer sine medlemmer og er en stemme på deres vegne. Man kan altså ikke agere kun ut ifra egne meninger om en sak. I drøftingssaker og saker hvor den tillitsvalgte skal ta stilling til spørsmål som angår arbeidsstokken, må den tillitsvalgte sørge for å ha hatt kontakt med medlemmene på forhånd, slik det også framgår av Hovedavtalen.

5. Medlemmer i leder- eller mellomlederstillinger

Norsk Lektorlag har noen medlemmer ansatt i leder- eller mellomlederstillinger, eller som jobber i fylkes-/kommuneadministrasjonen i stillinger som direkte påvirker våre medlemmers arbeidssituasjon. Norsk Lektorlag ønsker alle medlemmer velkommen og det er viktig at også denne medlemsgruppen blir ivaretatt. Norsk Lektorlag har ikke en egen struktur for ledere i organisasjonen og ledere er medlemmer av lokallaget. Dette kan i noen situasjoner være et dilemma, og vi gir her noen råd.

Dersom en leder har behov for bistand i arbeidsforholdet, må en vurdere om det er riktig at en lokal tillitsvalgt gir denne bistanden. Der det ikke er naturlig at en lokal tillitsvalgt gir bistand, kan

hovedtillitsvalgte i noen tilfeller være godt egnet til å ivareta medlemmet. Tillitsvalgte på arbeidsgivernivå kjenner arbeidsgiver og lokale forhold, og kan være godt egnet til å bistå medlemmer i lederstillinger. Sekretariatet gir bistand til medlemmer når det ikke er naturlig at arbeidsplasstillitsvalgt eller hovedtillitsvalgt hjelper dem.

Vi råder medlemmer i lederroller til å være varsomme for mulige interessekonflikter. Som leder er det for eksempel i de fleste tilfeller unaturlig at man påtar seg tillitsverv på vegne av arbeidstakere ved samme arbeidsplass. Det kan føre til en sammenblanding av roller, og vil kunne svekke tilliten til at Norsk Lektorlags medlemmer på denne arbeidsplassen blir godt nok ivaretatt.

Det kan også oppstå dilemmaer knyttet til medlemmer i lederstillingers deltakelse på medlemsmøter i lokallaget. Medlemmer kan oppleve at det blir vanskeligere å diskutere saker fritt når noen i lederstilling er til stede i medlemsmøter. Som hovedregel fraråder derfor Norsk Lektorlag medlemmer i leder- eller mellomlederstillinger å delta i medlemsmøter på sin arbeidsplass, men dette kan vurderes i hvert tilfelle. Den tillitsvalgte kan også avholde egne møter med ledermedlemmer for å følge disse opp.

Det er et eget fagutvalg som ivaretar de skoleledelsesfaglige interessene.

6. Avslutning

Vi ønsker å benytte anledningen til å ønske tillitsvalgte lykke til med arbeidet! Norsk Lektorlags sekretariat svarer gjerne på spørsmål knyttet til det å være tillitsvalgt, og hvordan stimulere til et aktivt lokallag. Det ligger også mye aktuelt og nyttig stoff for tillitsvalgte på våre nettsider.

04.03.2021

Sekretariatet